

S.C.: Cei mai buni ebeniști suedezi din secolul XVIII nu au fost chiar suedezi, nu?

A.B.: Nu, mulți au nume străine. Multe nume sunt germane și lucrul acesta depinde de faptul că meseria aceasta era internațională, calfele se perindau între țări și se căsătoreau în diferite familii din diferite țări. Lucrul acesta se uită ușor. Dar, multe dintre numele germane printre ebeniștii din Stockholm provin de la ebeniștii care au venit aici în secolul XVII, iar numele de familie a trăit pe mai departe, chiar dacă familiile s-au suedizat cu timpul. Dar mulți dintre ei erau membri ai parohiei germane din Stockholm, într-adevăr.

S.C.: Au fost "adoptați" ca suedezi, dar din punct de vedere etnic erau străini, așa cum și muzica suedeză din acea perioadă era dominată de germani sau italieni... La ultima voastră licitație, ca la toate, de altfel, există obiecte care pot fi scoase din țară, dar sunt și unele care sunt interzise la export. În listele voastre de licitație, voi indicați cu un semn care sunt obiectele interzise la export. Care este prima regulă atunci când ștampilați o mobilă sau un articol cu interdicere la export?

A.B.: Nu noi facem acest lucru, ci reprezentanții de la Muzeul Nordic (Nordiska Museet). Ei cercetează în prealabil un număr de licitații anual în Suedia, mai ales la marile case de "licitații de calitate", pentru a ușura, mai ales pentru clienții străini, ca aceștia să știe încă de la început că anumite obiecte nu pot fi cumpărate și scoase din țară. Cei mai mulți respectă aceasta. Criteriile potrivit cărora sunt interzise anumite obiecte ca să fie scoase din țară sunt stabilite de Muzeu, care apreciază dacă este vorba despre ceva care este unic în moștenirea culturală suedeză, sau se știe că respectiva categorie de obiecte se epuizează dacă se exportă atât de mult încât nu mai rămâne nimic în Suedia. Obiectele susceptibile de aceasta în primul rând sunt mobilele intacte, care sunt în starea originală, care nu au fost foarte mult restaurate, acelea care sunt semnate și se știe cine le-a făcut, ș.a.m.d. Se încearcă să se selecteze ceea ce se consideră că este unic suedez și care trebuie, de aceea, să fie păstrat în țară. Personal, pot să consider că ar fi un lucru pozitiv uneori dacă se exportă o astfel de mobilă suedeză, ca ea să fie apreciată ca un fel de "ambasador cultural". Dacă se lansează o comodă suedeză în Franța, lucrul acesta ar putea fi la fel de pozitiv ca și faptul că noi avem o comodă franțuzească în Suedia. Dar, ceea ce este neplăcut și s-a întâmplat în ultimii ani, este faptul că mai mult sau mai puțin s-a schimbat identitatea la mobile. O comodă suedeză semnată poate fi numită dintr-o dată într-un catalog german ca "Berlin 1760", și aceasta pentru că a fost ștearsă semnătura, deoarece devine astfel mai scumpă ca mobilă germană în Germania. Aceasta este o dezvoltare neplăcută, pentru că mobila își pierde atunci identitatea sa istorică.

S.C.: Există, totuși, posibilitatea de a primi aprobare. Care sunt situațiile în care poate fi obținută aceasta?

A.B.: Se poate da aprobare pentru motive speciale. De exemplu, dacă cumperi în favoarea unui muzeu, dacă Muzeul de aici știe că obiectul merge la un muzeu străin, unde va fi păstrat pentru viitorime ca un obiect suedez. Au fost și exemple în care, de exemplu, un client străin a primit aprobarea să scoată un obiect pentru folosire personală, dacă a putut dovedi că acesta va sta într-un mediu cu mai multe obiecte suedeze, și așa mai departe.

S.C.: Trăim într-o lume internaționalizată, în care este voie să transporti capital, mărfuri. De ce să fie închise aici tocmai aceste mărfuri? Ai spus mai înainte ceva despre "ambasadori culturali". Sunt de acord cu tine, pentru că atunci ele ar arăta că artizanatul artistic suedez este de bună calitate.

A.B.: Păstrarea echilibrului între asemenea "ambasadori culturali" și sărăcirea moștenirii culturale autohtone este un mers pe tăis de brici.

Lampă din cristal gustaviană, model Haga, pentru 8 lumânări, cu cristale slefuite ca prisme și picături. S-au făcut mici completări. A fost evaluată la 100.000 SEK și s-a vândut la 270.000 SEK. Foto: © Uppsala Auktionskammare.

Reguli de felul acesta există în aproape fiecare țară europeană, precum și forme de legislație privind exportul de antichități. Din păcate, în unele țări aproape totul merge la export, deoarece economia autohtonă nu poate cumpăra. Aceasta face ca foarte multe lucruri să se exporte. Acum, după căderea Zidului în Răsărit, au venit foarte multe lucruri din țările baltice, chiar și din Cehoslovacia s-a exportat mult. Cantitatea de antichități dintr-o țară este limitată. În Suedia există foarte multe, deoarece noi am fost cruțați de la războaie, pentru că avem o tradiție îndelungată în a îngriji antichitățile, dar să nu uităm că nu există izvoare de nescăzut în acest domeniu.

S.C.: Aș dori să te întreb un lucru în legătură cu mobilele suedeze cărora germanii le schimbă identitatea: nu are aceasta la bază faptul că mulți ebeniști din secolul XVIII...?

A.B.: ...erau instruiți în Germania.

S.C.: Nu numai instruiți, dar și etnici germani!

A.B.: Aceasta face ca o comodă suedeză să fie foarte asemănătoare unei comode germane. Ele pot fi destul de identice și din punctul de vedere al tehnicii tâmplăriei. Aceasta face ca să fie ușor de schimbat identitatea mobilei.

S.C.: Iar faptul că ea este semnată cu numele ebenistului, care este german, este poate încă un motiv ca să se creadă că mobila este germană...

A.B.: Nu, pentru că atunci se poate vedea destul de ușor că este făcută în Stockholm, căci este documentat unde activau diferiții ebeniști. Ceea ce fac ei este faptul că șterg pur și simplu semnătura, deoarece aceasta scade valoarea mobilei respective pe o piață germană. Iar lucrul acesta este tragic. La fel, sunt multe mobile de provincie suedeze în rococo, comode - printre altele, care se exportă în Italia, unde sunt refăcute complet: sunt re-furnizate cu furnir de nuc, pentru ca să pară a fi italienești. Lucrul acesta este cam neplăcut, deoarece antichitatea respectivă își pierde istoria.

S.C.: Spuneai că aveți experți mai ales în ceea ce privește covoare și alte obiecte. Ce se întâmplă dacă greșiți când stabiliți identitatea, perioada...?

A.B.: Noi funcționăm ca o verigă între vânzător și

cumpărător. Prin cataloghizarea pe care o facem, noi îi dăm cumpărătorului o formă de "certificat de autenticitate". Ceea ce este publicat în catalogul nostru trebuie să fie ceva în care cumpărătorul să aibe încredere. Dacă scrie "secolul XVIII", atunci noi trebuie să garantăm că este așa. Dacă s-ar arăta că am greșit, atunci cumpărătorul poate veni la noi să spună că nu vrea să aibe obiectul acela și atunci, în mod normal, îl despăgubim - dacă însă nu cumva vânzătorul a făcut ceva în scopul de a înșela, dacă nu cumva a falsificat, sau a știut că este vorba despre o falsificare - atunci luăm costurile asupra noastră.

S.C.: Deci luați informații de la vânzător, care sunt socotite ca...

A.B.: Noi ne facem întotdeauna o părere proprie, indiferent de ce spune vânzătorul. Noi facem constatarea în ceea ce privește autenticitatea și vârsta. Așa încât, dacă vânzătorul spune, de exemplu, că o pictură este de Grünewald și noi ezitam, dacă noi ezitam, atunci nu o primim la vânzare.

S.C.: Pe aceeași stradă se află Bukowskis, Crafoord, Camera de Licitații din Uppsala, la câțiva metri se află Administrația de Licitații din Stockholm și se pare că afacerile voastre sunt înfloritoare. Care este cauza?

A.B.: Pe de o parte, cred că există un foarte mare interes pentru artă și antichități la public și că interesul acesta a crescut în ultimii ani. Pe urmă, se mai poate spune și că, în Suedia, o foarte mare parte a comerțului cu artă și antichități s-a mutat de la comerțul cu antichități, de la licitații locale prin țară, la câteva case de licitații mari. Între acestea, noi din Uppsala suntem pe locul al treilea, cu Bukowskis și Administrația de Licitații din Stockholm înaintea noastră. Dar, dacă privim lucrurile din punct de vedere internațional, publicul privat nu este la fel de frecvent prezent la casele de licitații. Atât în Franța, cât și în Anglia, la licitații cumpără de obicei negustorii de artă, iar apoi persoanele private se duc la un astfel de negustor de antichități. În Suedia, în mare măsură datorită promovării și reclamei caselor de licitație, s-a creat tot mai mult o piață unde persoanele private cumpără și vând prin casele de licitație, iar comerțul de antichități a scăzut.

S.C.: A existat acest interes pentru antichități chiar și la sfârșitul anilor '60 și începutul anilor '70, după revoluția care avusese loc în Europa occidentală?

A.B.: Nu, dar s-ar putea spune că numărul oamenilor interesați de artă și antichități a fost atunci mai limitat. Oamenii erau interesați de artă, și anume foarte interesați de arta contemporană, dar poate nu așa de mult de pictura veche. Mereu există mode și curente care dirijează prețurile, chiar și atunci când este vorba despre artă și antichități, așa încât în unele perioade sunt moderne pictura veche și portretele vechi, iar în altă perioadă este pictura animalieră, și așa mai departe. Așa că totul este dirijat de curente diferite. Iar prețurile pot atât să crească, cât și să scadă.

S.C.: Dar în ultimii cinci ani prețurile au tot crescut! Să ne întoarcem la casa voastră de licitații. Ați avut săptămâna trecută o licitație fantastică (9 decembrie a.c.). M-am uitat la toate obiectele din catalog și m-am îngrozit când am văzut că anumite obiecte s-au vândut la sume de unsprezece ori mai scump decât evaluarea inițială pe care ați făcut-o în catalog. Ce s-a întâmplat? A influențat Crăciunul în vreun fel?

A.B.: Un astfel de exemplu este pictura aceea mică de van de Velde, pe care am scos-o la licitație pentru 250.000 de coroane. Dacă ne uităm la evaluarea noastră și o comparăm internațional, vedem că este vorba despre un preț destul de normal. Ceea ce a făcut, desigur, ca această pictură să devină excepțional de scumpă (ea s-a adjudecat la 2.800.000 SEK!, n.tr.), a fost faptul că ea se afla